

El president

Es reprèn la sessió.

Té la paraula, en nom del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds -Esquerra Unida i Alternativa, l'il·lustre senyor Jaume Bosch.

El Sr. Bosch i Mestres

Gràcies, president. En primer lloc, voldria exposar com enfoca el meu grup parlamentari el debat sobre el desplegament de l'Estatut. Els que creiem en el dret del poble català a decidir el seu present i el seu futur hem de tenir ben clar que la ciutadania ha decidit, ha parlat en dues ocasions després de la tramitació de l'Estatut en aquest Parlament i a les Corts Generals. La primera fou amb relació al mateix Estatut, el 18 de juny de l'any passat, fa nou mesos. La segona, en les eleccions al Parlament, l'1 de novembre, fa menys de cinc mesos. No és bo apel·lar un i altre cop de forma abstracta el dret de Catalunya a decidir, obviant allò que ha decidit el poble català fa ben poc temps. No és bo usar aquest dret nostre, inalienable, com a repte partidari o com a possible guany electoral.

El referèndum sobre l'Estatut va suposar una victòria clara dels vots afirmatius, que varen representar el 73,3 per cent dels vots emesos. Els vots negatius foren el 20,5 per cent, per sota del que els dos partits que propugnaven el «no» havien obtingut a les anteriors eleccions al Parlament de Catalunya. Aquest fet és encara més significatiu perquè contrasta amb el que havia passat en el referèndum sobre la Constitució europea, en què els vots contraris foren més que els que representaven els dos partits que feren propaganda pel «no». És cert que la participació fou del 49 per cent de l'electorat, però no és menys cert que aquest percentatge supera en tretze punts el registrat en el referèndum sobre l'Estatut andalús, i és gairebé sis punts superior al del recent referèndum sobre la legalització de l'avortament celebrat a Portugal.

El poble català, malgrat gairebé tres anys d'intens debat polític, d'atacs i de maniobres de curta volada, va dir «sí» a l'Estatut de forma clara i contundent. Es tracta d'una decisió sobirana, presa pel poble, en el marc de la normalitat en els avenços nacionals de Catalunya.

Però el mes de novembre el poble de Catalunya s'ha tornat a pronunciar. És ben cert que en les eleccions al Parlament es posava a debat el futur govern del país i que les motivacions pel vot eren diverses, però també és innegable que era la primera vegada que els partits polítics catalans se sotmetien al veredict de les urnes després d'haver mantingut posicions diferenciades en tot el procés d'aprovació de l'Estatut.

Recordem els resultats? Convergència i Unió va perdre un 10 per cent dels votants i va augmentar en 2 el nombre dels seus diputats. El PSC va perdre al voltant d'un 25 per cent del seu vot i 5 dels seus escons. Esquerra Republicana també va perdre el 25 per cent dels vots i 2 diputats. El PP va perdre un 20 per cent dels vots i 1 diputat. Iniciativa per Catalunya Verds -Esquerra Alternativa va guanyar un 15 per cent de vots i 3 escons. I un nou grup, Ciutadans, va obtenir 3 diputats.

He volgut començar recordant tot això perquè el meu grup parlamentari mantindrà en aquest debat i en tot el procés sobre el desplegament de l'Estatut la mateixa actitud que ha practicat en tres anys anteriors, com no podíem fer-ho d'una altra manera.

Primer, som optimistes, ens neguem a alimentar un discurs negatiu i catastrofista. Igual que vàrem defensar sovint en solitari que l'Estatut s'aprovaria, defensem ara que l'Estatut és plenament constitucional. És un error terrible, que tan sols beneficia el PP, instal·lar-se en hipòtesis negatives davant una sentència del Tribunal Constitucional que trigarà molts mesos a produir-se i abans de la qual han de passar encara moltes coses, entre elles, una possible modificació de la mateixa llei que regula el Tribunal Constitucional, reforma que el Congrés ja ha aprovat i que ha de discutir aviat el Senat.

Catalunya no es pot permetre el luxe, després de gairebé tres anys de debat estatutari, d'ubicar-se en una situació de provisionalitat. La provisionalitat la defensen PP i Ciutadans, la resta el que hem de fer és aplicar l'Estatut, que és una llei en vigor, volguda per la nostra ciutadania.

Segon. Pretenem ser rigorosos. Durant el debat de l'Estatut no vàrem mai aixecar falses expectatives, mai presentàrem el procés d'elaboració del nou Estatut com l'avançada de la independència o del concert foral basc, sempre vàrem tenir ben present, quan anàvem per pobles i ciutats a explicar com es desenvolupava el procés, que havíem de poder tornar a aquells municipis amb la cara ben alta. El més gratificant d'aquesta etapa ha estat quan persones diverses ens han dit: «Vosaltres ens vareu explicar els avantatges i també els límits, i finalment el resultat final ha estat molt semblant al que ens vareu dir». Ara adoptarem la mateixa actitud.

Tercer. Vàrem defensar amb fermesa l'autogovern, i vàrem apostar per apropar posicions, sacrificant els afanys de protagonisme que tant de mal varen fer al procés estatutari. Ara demostrarem fermesa per defensar l'Estatut dels atacs dels sectors reaccionaris i centralistes de l'Estat. Exigirem del Govern central l'aplicació íntegra de l'Estatut i denunciarem, si cal, les actituds electoralistes i partidistes que no miren més enllà de les imminents conteses electorals. No voldríem acabar pensant que hi hagi algú que teòricament defensa l'autogovern que de nit a casa seva es posa a somiar que el Tribunal Constitucional anul·la o retalla l'Estatut.

Així, doncs, optimisme, rigor i fermesa, la mateixa recepta que vàrem aplicar per construir l'Estatut l'aplicarem ara davant dels que el volen destruir, tenint present per damunt de tot que l'objectiu de les forces polítiques, i en especial de les que governen, és dirigir el país amb visió de futur, amb serenitat, amb previsió, defugint canvis de rumb sobtats. L'Estatut és una eina de reconstrucció nacional però també és una eina de progrés, d'afirmació dels drets de les persones, de drets de ciutadania.

El Reglament del Parlament preveu la celebració de debats específics com aquest, i CiU, Convergència i Unió, tenia tot el dret a demanar-ne la convocatòria. Ens ha sorprès, però, la forma de fer-ho, tenint present que el motiu és analitzar el desplegament de l'Estatut. En primer lloc, perquè l'Estatut va entrar en vigor el 9 d'agost de l'any passat, és a dir, fa una mica més de set mesos, però en el moment de l'entrada en vigor, amb les eleccions en perspectiva, Convergència i Unió va demanar que no es possessin en marxa els mecanismes previstos a l'Estatut i que s'esperés fins que el nou Govern prengués possessió. Segons va dir el senyor Mas, «no té sentit aplicar l'Estatut amb un govern català provisional». Si a petició de Convergència i Unió el temps va començar a comptar el 29 de novembre, han passat, doncs, tot just quatre mesos. És

ara el moment de denunciar una suposada manca d'aplicació? No hauria estat més lògic potser esperar el debat de política general que el Reglament fixa per al mes de setembre? Per què no hi havia pressa a l'agost, al setembre o a l'octubre? I per què n'hi ha ara? O és que les presses varen començar en veure que es constituïa el Govern d'entesa? Sembla que la premsa i la paciència són interpretades per Convergència i Unió en funció d'anàlisis que no escapen a la intel·ligència de ningú. Però som en el debat i cal explicar com veu el meu grup el que està passant.

En primer lloc hi ha un fet inqüestionable: el Partit Popular no va poder pair la derrota que les seves posicions varen patir en aquest Parlament, al Congrés, al Senat i en el referèndum, i va decidir presentar recurs d'inconstitucionalitat contra l'Estatut de Catalunya. El va secundar un defensor del poble que, com ell mateix va reconèixer, va actuar en funció de la seva ideologia, no pas d'acord amb la independència que exigeix un càrrec de tanta importància institucional. I, a més, el PP –algun dirigent no va tenir cap tipus de vergonya a admetre-ho – ha utilitzat totes les escales jurídiques possibles per aconseguir els seus objectius polítics, encara que aquesta tàctica, mitjançant la recusació d'un magistrat, hagi portat el Tribunal Constitucional a la crisi més greu de la història de la democràcia recent. Encara abans d'ahir el senyor Aznar insultava públicament aquest Parlament, qualificant l'Estatut de xantatge, i afegia el comentari surrealista de què estava fet contra Extremadura.

Ens trobem davant d'una ofensiva centralista contra l'Estatut i la lliure decisió del poble català.

En segon lloc, cal constatar que en tres mesos s'han activat totes les previsions estatutàries. A Catalunya el Parlament està ja discutint projectes de llei derivats directament de l'Estatut, com el de l'agència tributària o d'altres que es remetran properament al Parlament. S'estan tramitant també projectes que desenvolupen drets o principis rectoris de l'Estatut: la llei del dret a l'habitatge, la de serveis socials, la del memorial democràtic, i d'altres. A més, s'ha creat un consell de seguiment i impuls de l'Estatut, que ja ha celebrat la primera reunió.

Pel que fa a les relacions amb l'Estat, s'han constituït dues comissions: la Bilateral i la Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals, i ben aviat es constituirà la que restava, la d'inversions en infraestructures.

La Comissió Bilateral ha començat a treballar en els primers traspassos. Des del 9 d'agost, la Junta de Seguretat s'ha reunit dues vegades, presidida per primera vegada, després de vint-i-tres anys sense haver-ho aconseguit, pel president de la Generalitat; el mes de setembre pel president Maragall, i ara fa unes setmanes pel president Montilla. Alhora, el Congrés i el Senat estan tramitant projectes de llei fonamentals per desenvolupar alguns aspectes de l'Estatut, la llei orgànica del Poder Judicial i la llei del Tribunal Constitucional.

En tercer lloc, s'han començat, és cert, a produir diferències d'interpretació amb el Govern central en relació amb alguns temes. A diferència del que feia Convergència i Unió quan tenia pactes amb el PSOE o amb el PP a Madrid, el Govern de la Generalitat ha decidit interposar recurs d'inconstitucionalitat quan ha considerat que es vulneraven les seves competències, com passava amb la llei del llibre o el decret sobre ensenyament. I hem considerat, amb raonaments que ja varem exposar en el Ple corresponent, i atenent la petició de la part de la societat civil implicada, que no el presentaríem en el cas de l'anomenada llei de la dependència. Alhora estem exigint rapidesa al Govern central a concretar els traspassos que no precisen reformes legals.

Hi ha qui vol equiparar aquestes dificultats o diferències de criteri a l'ofensiva del Partit Popular. Nosaltres no pensem que siguin equiparables. Aquest diputat i el meu grup estem molt lluny de la visió territorial de l'Estat que té el PSOE, per això formem part d'un projecte polític ben diferent, però mai cometrem l'error que, portats per interessos electoralistes, no sapiguem distingir l'actitud del Partit Popular i la del PSOE. Amb el PP no ens hi podem entendre, el del PSOE no és ni de lluny el nostre projecte, nosaltres volem un estat plenament federal, però volem dialogar i pactar, com varen fer, en especial, els senyors i senyores de Convergència i Unió, en el debat estatutari.

La situació creada pel recurs d'inconstitucionalitat del PP i el Defensor del Poble, i la recusació del magistrat Pérez Tremps, per part del Partit Popular, ens obliga a posicionar-nos també amb relació a aquest tema. En primer lloc, per afirmar que l'Estatut és plenament constitucional, que s'adapta a la doctrina que fins ara ha mantingut el Tribunal Constitucional, que ha passat tots els controls previs; és absolutament inimaginable que es doni la situació que el Tribunal considerés que aquest Estatut no cap en la Constitució del 78. És inimaginable que es pogués produir una situació en què determinats articles de l'Estatut català fossin declarats nuls o objecte d'interpretació i que els mateixos articles de l'Estatut d'Andalusia fossin constitucionals, ja que ni el PP ni el senyor Múgica han anunciat la interposició de recurs i el Tribunal no els pot anul·lar per connexió. És inimaginable que altres articles que van més enllà del que preveu l'Estatut andalús –perquè Catalunya així ho va decidir– fossin considerats incompatibles amb una Constitució com la del 78, que admet lectures diferents, i que en paraules d'un dels seus autors, el professor Jordi Solé Tura, admet una lectura que pot portar cap a un estat federal.

Sabem que hi ha interpretacions diferents i oposades, però totes caben dins la Constitució. I els magistrats han de jutjar i decidir no a partir de les seves opinions polítiques, sinó a partir de la Constitució.

Un altre pare de la Constitució, Miquel Roca i Junyent, escrivia ahir un article, titulat «Credibilitat institucional» prou il·lustratiu respecte a això.

No diem que no hàgim de preveure totes les possibilitats, però les decisions s'hauran d'adoptar quan pertoqui, després d'analitzar-les amb calma i sense llençar-nos-les pel cap com punyals electorals.

No seríem nosaltres, que hem presentat ja fa temps la nostra proposta sobre la reforma de la Constitució, els que ens oposaríem a aquesta via, tot i que cal recordar que la reforma constitucional exigeix el vot favorable del PP i que, en conseqüència, difícilment donaria lloc a un escenari més favorable.

No podem oblidar en aquest context que la Constitució i la Llei del Tribunal Constitucional preveuen la renovació periòdica del mateix Tribunal. I el que ens cal és un tribunal constitucional que, amb un prestigi que haurà de saber recuperar, sigui sensible a una lectura federalitzant de la Constitució.

En segon lloc, cal recordar la responsabilitat que han adquirit davant el poble de Catalunya el PP i el senyor Múgica. Ja sabem que no accepten allò que hem decidit democràticament, i segur que ho saben també els sectors econòmics i empresarials que el passat dia 22 es pronunciaven sobre la gestió de l'aeroport de Barcelona.

En tercer lloc, volem donar suport a totes les accions legals empreses pel Parlament i el Govern de la Generalitat per a defensar la constitucionalitat de l'Estatut. El Govern ha complert amb el seu deure en esgotar totes les possibilitats legals, recursos de súplica i recusacions incloses, per tal de defensar l'Estatut. El contrari hauria estat no exercir les seves responsabilitats. Els recursos presentats per la Generalitat representen els interessos de Catalunya, i és insòlit que Convergència i Unió hagi acusat de passerell i de fer el ridícul el Govern de la Generalitat per defensar l'Estatut.

El meu grup reclama, exigeix lleialtat institucional al Grup de Convergència i Unió. No es pot venir a aquesta cambra a exigir que es defensi l'Estatut sense donar suport a totes les accions legals del Govern, encara que no es vegin clares. Convergència i Unió ha d'assumir que és a l'oposició, que el ritme de les responsabilitats governamentals de la nació el marca el Govern i que una oposició amb sentit de país ha de ser prou generosa i prou capaç per donar suport al Govern en casos com aquests. (Remor de veus.)

I en quart lloc ens volem referir a les al·legacions dels advocats de l'Estat. Primer, per deixar ben clar que les nostres al·legacions són les presentades pel Parlament i el Govern de la Generalitat; no ens reconeixem en cap altra. Però, tal com ha afirmat el vicepresident Carod, allò que és rellevant de les al·legacions dels advocats de l'Estat és que defensen la constitucionalitat total de l'Estatut, en contraposició a les tesis defensades pel PP. Realitzen una interpretació que no és la nostra, però això no és cap sorpresa, ni cap novetat. Tots els diputats i diputades d'aquest Parlament que varen participar en la discussió de l'Estatut al Congrés i al Senat varen poder escoltar aquesta visió restrictiva en les intervencions dels representants del PSOE: els senyors Rubalcaba, López Garrido o Jáuregui.

Per citar-ne tan sols un exemple, el que fa la definició de Catalunya com a nació en el preàmbul de l'Estatut, l'advocat de l'Estat afirma en les seves al·legacions: «Podrá gustar más o menos, pero la propuesta aprobada por el Parlamento de Cataluña, en solemne sesión, el 30 de septiembre, comenzaba su preámbulo con las palabras "la nación catalana".» I el senyor Rubalcaba deia en el Congrés: «El Parlamento de Cataluña ha decidido por amplia mayoría definir Cataluña como una nación. Se puede estar de acuerdo o no con esta definición, y desde luego el diputado que les habla no está de acuerdo con ella.»

A què ve ara l'escàndol de Convergència i Unió? És que no varen escoltar els diputats del PSOE en el Congrés i el Senat? És que el senyor Zapatero i el senyor Mas no varen pactar aquest redactat final precisament perquè permetia afirmar que l'Estatut recull el reconeixement de Catalunya com a nació –tal com defensem nosaltres– i ahora permet que d'altres diguin que el que recull és la simple explicació d'una cosa que va passar al Parlament de Catalunya? Però si això ja ho sabem! I això no ens va impedir pactar l'Estatut i demanar el «sí» en el referèndum, amb arguments, en aquest cas, idèntics per part de Convergència i Unió i Iniciativa, i ben diferents per part del PSOE. A què ve tot això ara? Per què dedueixen d'unes al·legacions jurídiques que pretenen defensar la constitucionalitat de l'Estatut que aquesta serà la forma amb què l'aplicarà el PSOE? Si això fos així, què varen pactar vostès? Es tiren pedres sobre la seva pròpia teulada, perquè enlloc està escrit que aquesta sigui la interpretació que ha de presidir les relacions entre la Generalitat i el Govern central. Entre d'altres coses, perquè les forces polítiques catalanes que som al Govern, i esperem també que el principal grup de l'oposició, ho impedirem, ho farem impossible.

De moment no hi ha cap argument seriós que permeti afirmar que s'ha manifestat aquesta voluntat maquiavèlica de no voler complir un pacte fet llei. Només es pot presentar així, com ho fan vostès, des de l'interès electoralista d'esgarrapar uns quants vots en les properes eleccions municipals, en què paradoxalment la possibilitat de Convergència i Unió de mantenir les seves actuals posicions en el govern d'alguns municipis passa per pactar amb les promotors, no de les al·legacions que defensen la constitucionalitat de l'Estatut, sinó amb els autors del recurs d'inconstitucionalitat: el PP.

Volem insistir en una idea que hem defensat les darreres setmanes: la millor forma de defensar l'Estatut és aplicar-lo, és desplegar-lo. S'està fent. Pel meu grup, cal aplicar allò que PSC, Esquerra Republicana, Iniciativa - Esquerra Unida, varen pactar fa tan sols quatre mesos: desplegar l'Estatut. Això és el que estem fent i el que volem continuar fent, perquè és el que li hem promès a Catalunya i perquè és el que la ciutadania espera i desitja de nosaltres. Però el desplegament de part de l'Estatut és responsabilitat del Govern central. S'equivocaria greument el PSOE si es deixés pressionar per les sortides de to del PP o les utilitzés com a pretext per a una visió restrictiva de l'Estatut. I en aquest sentit hi ha dos aspectes que en aquests moments apareixen com a prova del desplegament de l'Estatut.

El primer són els serveis de rodalies i regionals –també dels trens regionals, que quedi clar– de Renfe. L'Estatut ho deixa ben clar, i ho sap prou bé aquest grup parlamentari, que es va sentir sovint massa sol en enfocar la defensa de l'Estatut a partir de les millores que podia introduir en la vida quotidiana de la gent. Volem solucions urgents a una situació que ve de molts anys de deixadesa i manca d'inversió; volem la inversió urgent que la xarxa necessita; volem un tracte correcte a la ciutadania, i en volem el traspàs a la Generalitat. El senyor Piqué aquest matí ens deia que Renfe i tota la resta es poden reclamar sense Estatut. Llavors, senyor Piqué, per a què serveixen els estatuts? (Remor de veus.)

El segon aspecte és el dels aeroports. El meu grup també comparteix l'exigència de les entitats que varen protagonitzar l'acte del dia 22. El Govern també, i bona prova n'és la reunió ahir de la comissió de seguiment amb el president Montilla. L'acte, però –ho he dir–, ens ha suscitat una reflexió: que bé ens hauria anat una mobilització similar en el moment en què s'estava negociant la qüestió al Congrés dels Diputats. Potser si s'hagués produït llavors la mobilització, avui estaríem a punt de crear el consorci per a la gestió de l'aeroport del Prat. No va passar, i no té sentit lamentar-se'n. L'Estatut, malgrat tot, fa possible la participació de la Generalitat en la gestió del Prat i el traspàs dels aeroports de Girona, Reus i Sabadell. I cal concretar-ho al més aviat millor.

Però també voldríem que la importància d'aquestes qüestions no suposi retardar d'altres traspàsos importants, com els que afecten la immigració o la Inspecció de Treball. Aquests no són pas temes menors, perquè afecten persones, en tant que persones i en tant que treballadors i treballadores.

No puc defugir, però, la polèmica d'aquesta setmana i d'aquest matí. L'anunciada proposta de resolució d'Esquerra ens sembla fruit d'un error. Encaràvem un debat en què l'equivocació inicial l'havia comès una Convergència i Unió descol·locada, forçant un balanç de l'aplicació de l'Estatut, quan el Govern porta tan sols cent dies d'actuació. Què ens hauria explicat el senyor Mas en la seva segona intervenció d'aquest matí sense la polèmica d'aquests dies? No ens podem plantejar

decisions importants com si fos un desafiament: «Tu, aplicació de l'Estatut; jo, autodeterminació. Tu, autodeterminació; jo, estat sobirà. Tu, possible referèndum d'aquí un any; jo, el 27 de maig. Tu m'ho dius en una calçotada però no t'atreveixes a dir-m'ho al Parlament; doncs, jo t'ho dic al Parlament i on calgui.»

Mirem-ne el resultat: Convergència i Unió presenta una proposta sobre l'autodeterminació i alhora anuncia que la pot retirar, i Esquerra presenta una resolució sobre un estat sobirà desitjant que sigui derrotada. Els que creiem fermament que Catalunya té dret a l'autodeterminació, els que estem segurs que un dia aquest país la podrà exercir, ens neguem que s'utilitzi de forma frívola, que esdevingui una arma per a picabaralles entre partits quan s'apropen unes eleccions. El poble de Catalunya no es mereix això. El que necessita la nostra nació no és que quedi clar que hi ha un grup minoritari pur i solitari, sinó que hi ha majories àmplies a la cambra disposades a fer avançar l'autogovern. Algú somniant en Kosovo es pot despertar al Quebec. I tot això no ajuda que fem el que la gent ens demana: governar. (Remor de veus.)

Per acabar, senyores i senyors, diputats i diputades, en aquest Parlament existeix una àmplia majoria que si vol es pot posar d'acord. No ens podem estar de proclamar que és necessari que aquest Parlament avui doni suport al Govern de la Generalitat, que faci pinya per continuar desenvolupant l'Estatut. Cal que expliquem alt i fort a la gent que hi ha aspectes complexos que no era possible arreglar en tres mesos, ni en tres mesos més, però hi ha altres qüestions que ja s'han fet i d'altres en què es pot posar fil a l'agulla de forma ràpida.

Aquest Parlament avui ha de donar suport a les alegacions que aquest Parlament i el Govern de la Generalitat han presentat en defensa de la plena constitució de l'Estatut, que és com dir que el Parlament ha de donar suport a la sobirania que ha expressat ben recentment el poble de Catalunya. I sobretot aquest Parlament s'ha de mostrar ferm, però amb la fermesa de la serenitat, d'estar convençuts del camí emprès, sense mostrar la més mínima feblesa davant els que pretenen limitar el nostre autogovern.

El Parlament i el Govern han de mostrar-se amb capacitat per dirigir el país, un país que reclama més autogovern, respecte a les seves decisions, però que no vol anar enrere ni iniciar aventures incertes i sense maduresa prèvia, i que ens exigeix que en les qüestions de país posem els interessos nacionals per damunt dels propis d'un o altre partit.

Moltes gràcies.

(Alguns aplaudiments.)